

Szakosztályülés a gyapjaslepkéről

2005 a gyapjaslepke éve volt. Ilyen fokú érdeklődés még soha nem kísérte egy erdészeti kártevő tömegszaporodását. Igaz, ilyen mértékű károkat sem jegyeztek eddig fel az elmúlt évtizedekben. 2004-ben közel 110 ezer hektáron, míg 2005-ben már 210 ezer hektáron regisztrálták a gyapjaslepke-hernyók kártételét. A Balaton-felvidéket előzőlő hernyók megjelentek a lakott településeken, gyakran pánikot keltve a lakosság körében. Ennek köszönhetően a média is szárnyra kapta a kis hernyókat és immáron nemcsak a szelek szárnyán, hanem az éterben is rohamosan terjedt a hír és hernyó egyaránt. Számtalan hozzáértő és hozzá nem értő nyilatkozott a témában, kifejtve véleményét a szokatlan mértékű károkról és a védekezés lehetőségeiről, módozatairól. Mindeközben beindult a politikai és szakmai gépezet egyaránt. Ennek köszönhetően január, február folyamán körvonalazódtak az idei évi teendők és ezek pénzügyi, törvényi keretei is. Ugyanakkor pontos információk hiányában, szakmai körökben óriási bizonytalanság mutatkozott, miközben vérszesen közeledett a hernyók kelése.

Az információáramlás felgyorsítása és a szakemberek korrekt tájékoztatása érdekében az Erdővédelmi Szakosztály március 31-én összehívott egy szakmai fórumot „*Gyapjaslepke invázió és a védekezés lehetőségei*” címen. A HM VERGA Rt. támogatásával Alsóperén megrendezett eseményen *dr. Csóka György*, az ERTI erdővédelmi osztályának vezetője tartott szakmai ismertetőt a lepke életmódjáról, a várható károk mértékéről. Mindezek után ismertette azokat a szempontokat, amelyek figyelembevételével lenne célszerű kiválasztani a védekezésre szánt területeket. Ezt követően *Vaspöri Ferenc*, az ÁESZ Veszprémi irodájának igazgatója számolt be a gyapjaslepke Balaton-felvidéki tömegszaporodásának körülményeiről. Emellett részletesen kitért az erdészeti hatóság által nyújtható támogatásokra, és ezen pénzeszközök igénylésével kapcsolatos tennivalókra, a hatályos jogszabályok tükrében.

Ezt követően a CROMPTON Ltd., DOW AGRO SCIENCES és a SUMMIT-AGRO HUNGARIA növényvédőszerforgalmazó cégek képviselői adtak tájékoztatást, mely termékeik alkalmasak a gyapjaslepke elleni védekezésre.

A gyapjaslepke-petékből pedig szép lassan, de megállíthatatlanul megindult

a hernyóáradat. 210 000 hektárt lerágtak és 37 000 hektáron védekeztek ellene. Mindeközben a természetes védekező mechanizmusok is beindultak. Hihetetlen tömegben megjelentek a peték, hernyók, bábok és lepkék természetes ellenségei, de a viszonylag hűvös, csapadékos időjárás is besegített a hernyók elleni küzdelemben.

Elmúlt a nyár és ezzel együtt eltűntek a hernyók, majd később a fák törzsén megjelentek az új nemzedék petecsomói. Az erdészek felmérték a károkat, és latolgatják a következő évben várható eseményeket. Az ERTI erdővédelmi osztályán már javában összesítik az adatokat, és lassan körvonalazódik az eredmény is. A Dunántúlon összeomlóban a gradáció, míg az Északi-középhegységben 2006-ban is jelentős károk várhatók.

A szakemberek ismét információcsere-rét igényeltek. Mindenki tudni szeretne volna ki mennyiért, hogyan, mivel, mivel, mikor védekezett a gyapjaslepke ellen? Megszámlálhatatlanul sok kérdés vetődött fel mindenkiben, aki részt vett a küzdelemben. Az ősz végére már többnyire kikristályosodtak a válaszok, de nem volt nyilvános fórum, ahol ezeket a tapasztalatokat és a megválaszolatlan kérdéseket megvitathattuk volna. Így merült fel a gondolat, hogy a tavaszi rendezvény mintájára, hívjuk össze a témában érintett szakembereket és beszéljük meg a tapasztalatokat.

Az ötletet tett követte, és a gyapjaslepke elleni küzdelemben „zászlóshajónak” számító Bakonyerdő Rt. kezdeményezésére, a CROMPTON EUROPE Ltd. anyagi támogatásával, az Erdővédelmi szakosztály és az ERFARET szervezésében november 17-18. között létrejött a „*Gyapjaslepke elleni védekezés hazai és nemzetközi tapasztalatai 2005-ben, és a várható kilátások 2006-ra*” című konferencia a Bakonyban, Huszárokölőpusztán. A kétnapos rendezvény során a Szerbiából, Horvátországból és Romániából érkező szakemberek részletesen beszámoltak a helyi körülményekről és a sajátos, országonként jelentősen eltérő védekezési tapasztalataikról.

A hazai előadók részben az erdőgazdaságok szakembereiből kerültek ki, akik elsősorban a védekezéssel kapcsolatos gyakorlati tapasztalataikat osztották meg a résztvevőkkel. Ezekhez az előadásokhoz szervesen kapcsolódott az Erdő-

és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpont által végzett védekezési kísérletek bemutatása, és az előzetes eredmények ismertetése. Az ERTI erdővédelmi osztályának kutatói az erdők regenerálódásával kapcsolatos kutatásokról, valamint az idei évi országos károkról és a 2006-ban várható kilátásokról tartottak előadást. Végül a CROMPTON Ltd. szakemberei mutatták be a legújabb fejlesztésű növényvédő szereket, amelyek alkalmasak lehetnek az erdészeti kultúrákban fellépő károsítók és okozók leküzdésére, visszaszorítására.

Az előadások szünetében üde színpoltként hatott *Mosoni Szabolcs* természetfilmjének bemutatása. A gyapjaslepke életét megörökítő kisfilm közérthetően, ugyanakkor szakmailag is korrekt módon, lenyűgöző hang- és képfektusokkal mutatja be a gyapjaslepke életmódját.

A rendezvény szakmai estjén az erdővédelmi körökben megszokottak tekinthető szakmai, baráti beszélgetések mellett előkerült a tarokk-kártya és a tangóharmonika, amelynek víg énekszöveggel kevert elegye nagyszerű hangulatot teremtett a hajnali lefekvésig.

A tavaszi rendezvény szervezésében és gördülékeny lebonyolításában nyújtott segítségét ezúton is külön köszönjük *Kelemen Csabának*, a HM VERGA Rt. munkatársának. Az őszi konferencia sikeres lebonyolításáért *Stubán Zoltánt*, a Bakonyerdő Rt. munkatársát, valamint a CROMPTON Ltd.-től *Kondár Lászlót* illeti köszönet.

Dr. Koltay András

2005. évi Alföldi Erdőkért Emlékéremmel kitüntetettek:

Prof. dr. Mészáros Károly, Nyugat-Magyarországi Egyetem
Lipóty János, KEFAG Rt.
Kovács István, DALERD Rt.
Adorjányi György, DALERD Rt.
Soós Gyula, ÁESZ.

A szerkesztőség szívből gratulál a kitüntetetteknek. Egyben itt használja ki az alkalmat arra, hogy megkérje a különböző kitüntetető bizottságokat, hogy a kitüntetettek névsorát időben juttassák el a laphoz, mert különben csak késedelemmel közölhetjük.